

19886

LE MILITARU

MERELE

DE AUR

19886
Inv. 80407

M 1751/944

BUCURESTI

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Cota

19886

Inventar

136296

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI
COTA 19886

RC 157106

MERELE DE AUR

de VASILE MILITARU

DE ACELAȘ AUTOR:

STROPI DE ROUA, poezii, ediția V, „Cartea Românească”.

FABULE, Vol. I, ediția I și II, epuizat.

VORBE CU TALC, Cugetări în versuri, „Cartea Românească”.

ILINCA ȘI HARUL BUSUIOCULUI, Teatru sătesc, în versuri, epuizat.

GRAUR CEL NESOCOTIT, povești în versuri, epuizat.

DOINA, poemă în versuri, epuizată.

CANTAREA NEAMULUI, poemă în versuri, epuizată.

VIERMI ȘI STELE, fabule, Vol. II, ediția II-a, „Cartea Românească”.

BEN HAMAR CANTA, poeme arabe, „Cartea Românească”.

CANTECELE VINULUI, Editura autorului.

CURCUBEE PESTE VEAC, fabule, Vol. III, epuizat, Edit. „Cugetarea”.

SPRE IMPARAȚIA LUI IISUS, poezii religioase, epuizat.

IUDA | (sub pseudonimul Radu Bardă).

TREZIȚI-VA, ROMANI | epuizate.

VA APARE:

MIREASA SOARELUI, Fantezie dramatică în versuri.

B.C.U. Bucuresti

C136296

Măre, cic'a fost odată, — când a fost, de spus e greu,
Dar a fost, căci, altfel, basmul nu l-ași povesti nici eu...
Cic'a fost... a fost atunci
Când făceau purecii prunci
Cu potcoave mari de fier
Ce sburau ca smei 'n cer;
Când, în loc de boi și cai, se'nhăma la pluguri vântul
Și, cu el în ham sub soare, oamenii arau pământul;
Când vorbeau, la fel cu omul:
Iarba, râul, piatra, pomul,
Peștii, broaștele surate ce umpleau băltoacele,
Și grăiau, ca și noi astăzi, toate dobitoacele.

B330116

Cam pe-atunci trăiau pe lume, dragii mei, precum vă spui,
Chiciură-Impărat-Viteazul și cu-Impărăteasa lui...
Dar trăiau o viață tristă, cu nespus de mult amar,
Că nu le dăduse'n viață Dumnezeu nici un vlăstar,
Mângâere să le fie
Și urmaș la-Impărăție.

Amândoi simțiau că soartă vitregă nespus 'i-apasă:
Nu le era tihna tihnă, somnul somn, nici masa masă...
Amândoi mereu pe gânduri, își purtau tăcuți oftatul
Prin cămările umbrite câte cuprindea palatul,
Și, nu rare ori, la cină, amărâți stând față'n față,
Își grăiau că le-a dat cerul cea mai ne'nSORITĂ viață.

In zadar rugau mereu
In genunchi pe Dumnezeu;
In zadar luat-au leacuri, date lor de vraci isteți, —
Pruncul nu venea să pună capăt marei lor tristeți.
Intr'o zi de Paște însă,
Cu privighetori în crâng, —
Când a noastră-Impărăteasă ca nîcîcînd era mai plînsă
Și simțea c'ale ei doruri inima din piept i-o frîng, —
Un Curtean veni să-i spună că'n Cetate un bătrîn
C'un urciur de lut în sân, —
Cere milă tuturora, cu sub gene lacrimi vii,
Și, din când în când mai strigă: „Apă vie de copii!”

Auzind Impărăteasa și Impăratul, plini de dor,
Porunciră să le-aducă pe bătrânul cerșetor...
Și-amândoi privindu-și ochii, s'au fost întrebat atunci:
„Poartă oare cerșetorul leac aducător de prunci?...“
— Mare'i Dumnezeu din slavă;
Ce putem să știm noi oare?
Și puterea Lui grozavă,
Cine poate s'o măsoare?!

Pe când astfel sta să zică Impărăteasa c'un oftat,
Iată că, pe ușa largă, intră moșul în palat...
Barba-i albă ca omătul ajungea pân'la pământ,
Și'n făptura lui umilă parc'avea ceva de sfânt...
Tremura din mădulare însă tare mult acum,
Dar grăi, cerând pomană tot așa ca și pe drum:
„— Fie-vă de mine milă, — da-v'ar Cerul bucurii,
Sunt sărman și mor de foame... Apă vie de copii!“

Și, pe când, fierbinți, din gene lacrămile'i pică'n prag, —
Alte vorbe nu e'n stare să mai zică cel moșneag...
In zadar cată Impăratul întrebări să'i pună, mii,
Că moșneagu-atâta'ngână: „Apă vie de copii...“

Impăratul, plin de milă, — din bogatul lui tezaur,
I-a dat moșului cu apa șapte pungi cu bani de aur,
In desag i-a dat merinde și i-a dat să bea'ndelete
O năstrăpă de vin roșu, ca să-și stingă'ntreaga sete...
Moșul a grăit atuncea: „Beți și voi din apa mea!“, —
Și le'ntinse-apoi urciorul amândurora, să bea...

Ei băură toată apa, — cu nădejde tare-foarte,
Că, ce le dă azi moșneagul, ori e viață, ori e moarte,
Iar moșneagul cel cu minte,
A plecat, — pe drumuri mii, —
Ingânând ca mai nainte:
„Apă vie de copii...“

Chiciură Impărat, în urmă, cu a lui Impărăteasă,
Iși trăiră mai departe viața, tot așa rămasă:
Fără nici o zi'nsorită,
Cu nădejde la fel:
Ea, de doru-i mai topită,
Cum topit era și El...

Zilele treceau într'una tot pustii ca mai nainte, —
Pe când ochii Impărătesei picurau tot mai fierbinte;

Lunile la fel trecură, fără pic de veselie,
Și mai tristă-a fost ca toate toamna care sta să vie...
Pân'și slugile, sătule erau toate, pân'n gât,
De-așa viață'n lacrimată, de-așa trai posomorât;
Și, de-o vreme, ploaia, vântul parcă și înfrăteau oftatul
Cu oftatu Impărătesei, plin de el fiind palatul!...

Dar în zorii unei zile de ne mai văzută iarnă, —
Când afară,
Sită rară,
Fulgi cât spicele de trestii nu mai ostoia să cearnă, —
A grăit Impărăteasa către soțu-i, cu grai stins:
— Impărate'mi vine moartea, că dureri mari m-au cuprins.

S-au chemat atunci — sobor —
Vracii Impărăției lor,
Inșă până să sosească
Ei la Curtea Impărătească,
A căzut Impărăteasa într'o grea sfârșeală-foarte,
Ce parut-a tuturor somn aducător de moarte...
Pe la porți și'n fața ușii,
Plângeau slugile, supuși;
Toți ingenunchiau în lacrimi și, plângând, cereau în cor
Indurare de la ceruri pentru Impărăteasa lor,
Că era de milă plină, miluind ea pe tot natul, —
Și neșarmurită jale cercuise tot palatul!...

Lângă patu Impărătesei, — mulți de nu puteai să'i numeri, —
Doctorii și Vracii țării înălțau pe rând din umeri:
Nu știau ce să mai spună,
Nu știau ce să mai facă;
Ei vedeau că vine moartea pentru Impărăteasa bună,
Și nu mai aveau ce'i face cu știința lor săracă...

Unul dintre cei de față, — mai isteț ca toți, se pare, —
Impăratului îi spuse să gătească de'ngropare!...
Șoaptele-au eșit pe ușă, au ajuns apoi la poartă
Și, din poartă'n țara toată: „Milostiva noastră'i moartă!“

Impăratul însuși plânge...
Fața lui o scaldă plânsul...
Toată inima se frânge...
Plâng supuși toți cu dânsul,

Dar, când jalea'i mai adâncă și de plâns palatul plin,
Ca venit din altă lume, se aude un suspin:
Saltă pieptu-Impărătesei ca un nufăr alb pe apă,
Și-un oftat ce-abia s'aude, de pe buzele ei scapă,
Dau spre ea năvală vracii... Ca să curme-a țării plângeri,
Le născuse-Impărăteasa o pruncuță — chip de înger.

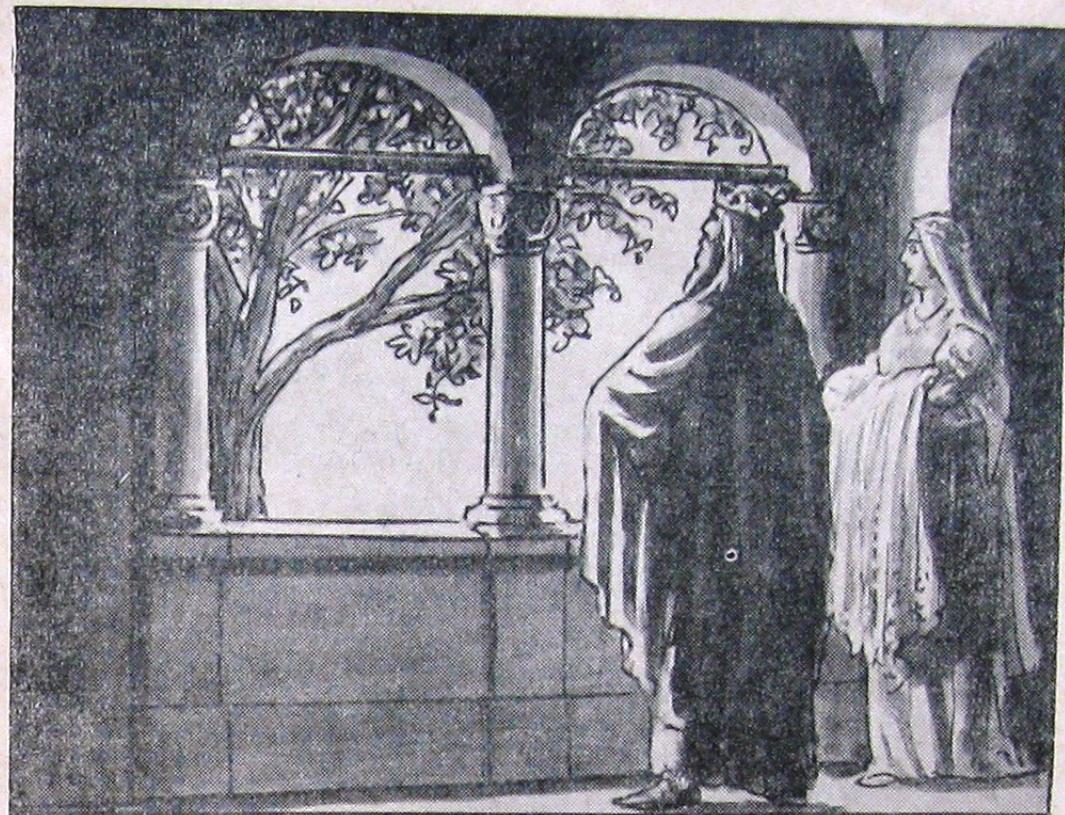
Impăratul, stând s'audă ale Vracilor cuvinte,
Cât p'aci, de bucurie, fu să-și iasă, biet, din minte...
Ca un fulger s'a dus vestea în întreaga-Impărăție,
Și-a plâns iarăși țara'ntreagă, însă plâns de bucurie.
Au pornit apoi petreceri și hori largi în țara'ntreagă,
C'a scăpat Impărăteasa și le-a dat Domniță dragă.
Vremea vremea senină...

În palat apoi mereu
N-a mai fost decât lumină,
Viață veselă și plină
De lumină de curcubeu
Și de raze mângâioase — zâmbetul lui Dumnezeu, —
Rai adevărat-ca raiul, fără doruri, fără plângeri,
Cu Domnița
Luminița
Soră miilor de Ingeri.

Fericit cânta-Impăratul,
Hârjonind prin tot palatul
Cu micuța lui copilă,
Fragedă ca o zambilă,
Iar Impărăteasa-mamă, între cer și'ntre pământ,
Se simțea plutind într'una, cum plutește fulgu'n vânt.

Luminița era dulce și suavă cum e crinul...
Ochi albaștri, păr de aur... și gurița mică, mică...
Gunguritul ei, — o vrajă care te'mbată ca vinul, —
Era parcă, totdeauna, ciripit de rândunică.

Ceasuri lungi, cu ea pe brațe, — uitând anii suferinții, —
Stau pierduți de fericire, pe surâsul ei, părinții...
De nimic nu-și mai dau seama,
Când zâmbia'ntre dânșii fata:
O sorbia cu ochii mama
Și murea de dragu-i tata.

Când născutu-s'a copila, — Zânele făcându-i zestre, —
Răsări și-un pom, aproape de-a iafacului ferestre, —
Pom care creștea năprasnic, iar în vârful lui, — tezaur, —
Stau trei mere pârguite ce păreau a fi de aur.
Se mirau de el Curtenii, și de roada lui grozavă, —
Pomul însă'n scurtă vreme își suise vârful'n slavă.
Doar în nopți cu lună plină,
Merele cu-al lor mister,
Ca trei stele de lumină
Se zăreau arzând pe cer...
Ziua, de'ndrăsneai cu ochii să prinzi merele acele,
Cădeai orb, de strălucirea razelor ce dau din ele.

„Luminița“ crescă și ea, în al raiului palat,
Și 'n curând ea fu Domniță vrednică de măritat...
Incepură dar să vină, —
Cum vin fluturii ce noaptea sunt atrași de vre-o lumină, —
Fii de Crai și de-Impărați,
Înspre Curtea Luminiții, și de vraja ei chemați...
Veneau toți în zale scumpe, pe șoimani vântului, —
Oști de tineri, de prin toate părțile pământului.

Când văzu însă-mpăratul că, la porți, atâția inși
Vin, de-acelaș dor aprinși, —
Și, din oastea de vlăstare falnice și tinere,
Cum ținea el să-și aleagă lamură de ginere, —
Le deschise largă poarta și le spuse tuturor
Scurt cuvânt cuprinzător:
— Doar aceuia-i dau fata: care-o dovedi că-i om
Și-o putea ca să-mi aducă merele din acest pom.

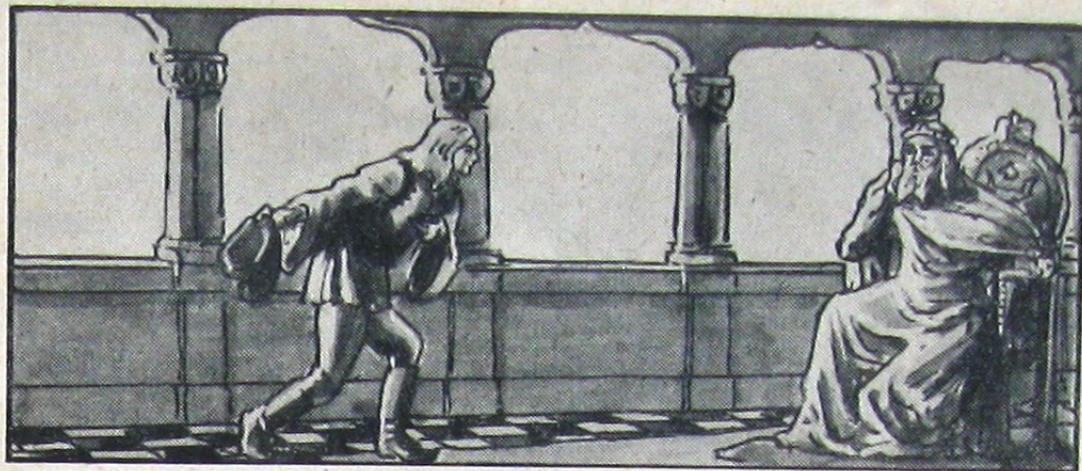
Auzind așa voinicii arși în piept de-aceiași pară
Ce-i mânase pân'acolo, din a lor departe țară,
Și-ascultându-și toți îndemnul ce li-l dau din inimi focul,
Hotărât fu fiecare să-și încerce-atunci norocul...

Pe-acel pom, știind piciorul fiecare cum să-și pue,
Incepură deci să sue...
Sus... mai sus suiau voinicii, — până când cei jos rămași
Li zăreau pe crăci, asemeni ca pe niște copilași...
Apoi, tot mai mici pe ramuri, cu greu ochiu'i mai vedea,
Cât niște omizi de-abea...
Până ce, din fiecare întrupare de voinic
Nu s'a mai zărit nimic...
Dar a doua zi, — din ramii pomului cu de-aur roadă,
Rând-pe rând, au prins voinicii avântați în el, să cadă.
Toți orbiți, cădeau în Curtea unde pomu'și avea vatră,
Și'n cădere, fiecare se făcea, pe loc, de piatră.
Căzând astfel rânduri-rânduri
De voinici din acel pom,
Rămăsese și-mpăratul abătut și dus pe gânduri,
Că, spre-a-i da pe Luminița, nu-și găsea doritul om...

Sub tristețea lui de tată,
Ce, de-o vreme, tot creștea,
Trecea vremea peste față,
Și, mereu în pas cu vremea, și Domnița se trecea...

Intr'o zi, când împăratul amărât sta'n foișor,
Vine'n față-i cu sfială și se'nchină Petrișor, —
Un argat născut la Curte, cu piept lat și ochi senini, —
Fiul babii Cătălina cea cu grijă de găini...

— Impărate-luminate, — zise el, arzând ca focul, —
Vreau și eu să urc la mere... să-mi încerc și eu norocul.

Impăratul, cu mânie, spumegând ca un balaur,
Zise: — Tocmai tu ești vrednic s'aduci merele de aur?!
Când cercară toți vitejii și-au căzut, — ești tu mai breaz?...
Poate-avea găinăreasa fiu ca dâșii mai viteaz?!

— Cer ertare, Impărate, —
Da-ți-ar cerul sănătate:
Dacăși fi și eu din lume și-ași purta la fel vestminte
Ca toți cei de mai nainte, —
Nu'i așa, mărite Doamne, că n-ai fi mai stat să spui
Cum că eu n'ași avea darul, în ăst pom ca să mă sui?...
Că's născuți ei în palate, pe când eu într'un bordei,
De ce n'ași avea norocul să sui eu mai sus ca ei?...

— Fie voia ta, băete, dacă vrei în pom să salți?, —
Și-mpăratul îl înseamnă pe răbojul celorlalți...

Fericit, porni flăcăul spre bordeiul lor din vale,
Alergând să ducă vestea, într'o clipă, mamii sale...
Baba plânse lacrimi multe,
Sfătuindu-l să nu plece, —
Însă... cine s'o asculte?...
Vrerii ei, cin'să se plece?...

Auzindu-l pădurarul, un sfat bun i-a dat și el:
La fierar să-și făurească niște seceri de oțel,
Cu ghimpți mari, ce, la picioare dacă stai să fi-le pui,
Ca o veveriță'ntocmai poți pe pom să mi-te sui...

Traista cu merinde plină,
Apă'ntr'un burdof de taur,
Era tot ce-avea să-i țină
Pân'la merele de aur.

Pregătindu-și toate cele cari îi trebuiau la drum,
Era seară bine-acum...
Se culcă, gândind la ochii și la zâmbetul copilei,
Hotărât la drum să plece dimineața'n zorii zilei...

Dormi șapăn noaptea toată, și, trezindu-mi-l cocoșul,
Petrișor întreabă-și mama: — Unde e, mămucă, Moșul?...

— Care moș?, — răspunse baba...

— Păi, tu nu-l văzuși? Nu-l știi?...

Cel care-a adus la Curte „Apă vie de copii“!

— Poate c'ai visat tu, maică!...

— N-am visat... Aici a fost!...

M'a trezit din somn, de umeri, și'i știu vorba pe de rost:
„Scoală-te și lasă somnul!“ — mi-a zis el, aproape'n chiu,

Și-a eșit apoi pe ușă, tot făcându-mi semn să viu...

— Ai visat, — mai zise baba, — și eu cred, copilul meu,

Că moșneagul n-a fost altul decât însuși Dumnezeu...

Du-te dar, copilul maichii... Mergi cu bine și... noroc!...

Și, plecându-i fătul, — baba a rămas plângând cu foc...

Ajungând la pom voinicul, prinde-a se sui pe el,

Infigând în coaja-i groasă secerile de oțel...

Imprejur râdeau de dânsul cei neputincioși, sub pom:

— Iată cine vrea s'arate Impăratului, că'i om?!

— Vezi să n'ajungi pân'la mere, să le rupi, măi tinere!...

— Lasă'l mă, că vrea să'l facă Impăratul ginere!...

— Ha, ha, ha!, bătu-l'ar sfântul, —

Sue repede, ce'i drept...

— Parc'aud, din clipă'n clipă, răbufnind sub el pământul,

Și'l văd parcă pe vecie mort, cu mâinile pe piept!...

Dar voinicul ars de dor,

Cățărându-se cu zor,

Nu lua la nimeni seama, ci suia mereu în sus:

Unde căși punea piciorul flăcăiandrul, era pus...

Se uita la el tot satul,

Și mămuca-i, și Impăratul,

Și, de la o vreme'ncolo, nici o gură rea și hădă

N-a mai îndrăsnit, o clipă, de voinicul lor să rădă,

Căci privindu-l cum se sue de cu spor pe-acel copac,

În curând nu-l mai văzură decât doar cât un gândac,

Iar când soarele'n răscrucea cerului sta la amiaz',

Nu se mai zări nimica din flăcăul cel viteaz.

Trecu astfel ziua toată și trecură zile-apoi,

Făr'ca Petrișor, din mersu-i, să mai caute'napoi...

Când și când, — în timp ce streaja pomului pica de somn, —

Se mai desprindea din vârfuri câte-un biet vlăstar de Domn,

Și, căzând pe iarba'naltă de sub pom sau în poteci,

Impietrea, păstrându-și chipul, și-astfel rămânea pe veci!...

Paznicii dădeau grămadă,

Pe cel nou-căzut să'l vadă,

Însă între toți căzuții peste florile grădinii,

Nu venea ca să'mpietrească și Petruș al Cătălinii...

El suia, suia mereu,

Parcă tras de Dumnezeu, —

Când Domnița

Luminița

Nici visa măcar să știe că'ntre-atâți feciori în sbor,

Cu icoana ei în suflet se-avânta și Petrișor...

Și-a suit așa flăcăul cel voinic, cu traista'n spate,

Nouă zile încheiate, —

Adică suia și noaptea, precum basmul stă să spună,

Ziua, luminat de soare, noaptea, luminat de lună, —

Făr'a fi făcut popasuri

Decât numai nouă ceasuri:

Când i-se făcea doar foame, se oprea pe câte-o cracă

Și mi-se'nfrupta fugarnic din leguma lui săracă...

De dormit, însă, nici gând,

Că n'avea nici cum, nici unde și — de zor — nici n'avea când.

Nu'l oprea din mers nici ploaia, nici zăduful și nici vântul,

Și, privind în jos odată, nici nu mai văzu pământul.

Dup'acele nouă zile și cu nopțile lor nouă, —

Ziua'nfierbântat de soare, noaptea răcorit de rouă, —

Cel mânat de Luminița și vrăjit de ochii ei,
Se opri din mers, că pomul se făcea de-acum în trei...
Incotro avea s'apuce?...
Dar prea mult n'a stat pe loc:
Și-a făcut o sfântă cruce
Și-a pornit din nou, pe trunchiul ramurei de la mijloc...
Calea'i mai ușoară-acum:
Mergă Petrișor pe cracă tot asemeni ca pe drum,
Fiindcă ramura e groasă și pe ea sunt drumuri late,
De-ar putea să se'nfâlnească și căruțele'ncărcate...

A mers astfel vre-o trei zile, cu pași mari dar ușurei,
Până când în a lui cale se ivește un bordei...
Fără frică, bate'n ușa...
Din bordei, cu păr ca noaptea, în prag ese o mătușă:
— Cine ești, voinic din lume?... Intră, dacă om bun ești,
Dacă nu, rămâi afară, și mai mult să nu'ndrăsnești,
Că eu am o cățelușă ce, cu dinții ei de fier,
Te sfâșie'n mii și sute și te-aruncă jos din cer.

— Sunt om bun și blând, măicuță... Vin c'un dor ce'l au mulți tineri...
— Cu ce dor vii tu din lume?... Uite, eu sunt sfânta Vineri...

Petrișor, cu glas fierbinte, —
Spunând numai adevăr, —
I-a grăit miloasei Sfinte
Dorul lui, din fir-a-păr...
Sfânta l'a primit în casă,
Fiindcă i-a venit în prag,
I-a pus azimă pe masă
Și l'a ospătat cu drag;
Apoi, plină de blândețe, arătându'i drumu'n sus,
Ea, voinicului i-a spus:
— Uite, maică, asta'i calea... mergi pe ea drept înainte...
Dup'un mers de iar trei zile, dai de casa altei sfinte:
Sora mea e... Să'i spui dorul
Cu albaștrii ochi ce'i placi,
Și ea, dându'ți ajutorul,
Îți va spune ce să faci...
Cale bună dar, voinice...
Spre isbândă mergi cu bine
Și, — spre vârf să te ridice, —
Fie Dumnezeu cu tine.

Și voinicul pleacă iarăși... Sue'ntr'una cu-al său dor,
Zile trei, fără hodină, spre comoara merelor...

După drum de zile trei,
Iată iarăși un bordei...
Prea-smerit, cu capul gol,
Bate'n ușa lui domol...
Din bordei în prag răsare, — cu metanii albe'n mână
Și cu părul cum e bruma, — luminoasă, o bătrână:
— Cine ești, voinic din lume?... Intră, dacă om bun ești,
Dacă nu rămâi afară și mai mult să nu'ndrăsnești
Că eu am o cățelușă ce, cu dinții ei de fier,
Te sfâșie'n mii și sute și te-aruncă jos din cer.
— Sunt om bun și blând, măicuță... Viu cu'n mare dor în viață...
— Cu ce dor vii tu din lume?... Sfânta Sâmbătă'ți stă'n față!...

În genunchi căzând voinicul, —
De evlavlie cuprins, —
Sfintei Sâmbete, — cu picul,
Și-a spus dorul lui, aprins...
Sfânta l'a primit în casă,
Fiindcă i-a venit în prag,
I-a pus azimă pe masă
Și l'a ospătat cu drag, —
Apoi, bună ca toți Sfinții, arătându-i drumu'n sus,
Ea, voinicului i-a spus:
— Uite, maică, asta'i calea... Mergi pe ea drept înainte...
Dup'un mers de iar trei zile, dai de casa altei Sfinte:
Sora mea e... Spune'i dorul
Cu albaștrii ochi ce'i placi,
Iar ea, dându'ți ajutorul,
Îți va spune ce să faci!...
Cale bună dar, voinice...
Spre isbândă mergi cu bine,
Și, — spre vârf să te ridice, —
Fie Dumnezeu cu tine!...

Și voinicul iarăși pleacă... Sue'ntr'una cu-al său dor,
Zile trei, fără hodină, spre comoara merelor...
Dup'un drum de zile trei,
Iată iarăși un bordei...
Prea-smerit, cu capul gol,
Bate'n ușa lui, domol...
Din bordei în prag răsare o bătrână mângâioasă,
Cu păr alb cum e omătul, — ca o rază luminoasă:
— Cine ești, voinic din lume?... Intră, dacă om bun ești,
Dacă nu, rămâi afară, și mai mult să nu'ndrăsnești,
Că eu am o cățelușă ce, cu dinții ei de fier,
Te sfâșie'n mii și sute și te-aruncă jos din cer!...
— Sunt om bun și blând!... Cu haru-ți, azi tu mă cuminecă!...
— Cu ce dor vii tu din lume?... Sunt Sfânta Duminecă!...

Atunci el, cu grai fierbinte,
În genunchi, precum vă spui,
Prea-nevinovatei Sfinte
Și-a spus iarăși dorul lui...
Sfânta l'a primit cu milă... I-a pus masa, — de și'n zori, —
Și l'a dus apoi să doarmă pe-un pățuc numai din flori...
A dormit o zi și-o noapte... Când din somnu-i s'a trezit,
Și-a privit spre Răsărit,
Văzu'n zare niște ramuri, și pe ele scump tezaur,
Ca trei sori mai mici în slavă, arzând merele de aur!...
Era plină'ntreaga fire
De-a lor mare strălucire,
Și, de-ar fi cătat cu ochii-i încă să le mai desmierde,
Flăcăiandrul înțelese că vederile și-ar pierde!...
Atunci ochii și-i-a'nchis
Și-a văzut, — fără a ști bine: vede-avea sau în vis?:
Cum că cerul se deschide, și'n lumină orbitoare,
Îngeri albi colindă slava, fremătând ca o ninsoare...
Li mai auzi cum cântă,
Și'i păru că nu știu cine îl ia'n sus din casa sfântă,
Și cu el mereu în sbor
Sue ca un fulg ușor,
Până când putu s'ajungă lâng'un mare curcubeu
Care'ncercuia'n lumina-i scaunul lui Dumnezeu...
Și Petruș văzu pe scaun, într'un orbitor polei,
Pe-acel Moș care'l strigase din al mamiu lui bordei...
Dar, mai mult ca să'l privească, nu putu decât zici „trei”,
Căci lumina fără seamăn ce fășnea din chipul sfânt,
Te silea să'ți închizi ochii și să cazi în față-I, frânt!

— Doamne, — zise-afunci flăcăul către-al omenirii Faur, —
Tu mi-ai zis să urc în slavă, să iau merele de aur!...
Slavă Ție'n veci, Stăpâne, că'mi ajuți cu sfântu-Ți har
Să duc merele de aur Luminiții mele'n dar.

Când acestea le-a fost zis,
Omul s-a trezit din vis
Și văzu că'i stă'nainte Prea-străluminata Sfântă,
Ale cărei dulci cuvinte parcă Ingerii le cântă:

— Ți-am umplut cu de-ale gurii traista, să fi-o pui de umăr;
Ia'ți și merele de aur, minunate, trei la număr,
O crenguță ce, de-asemeni e de aur toată'n tot,
Și'ți mai dau un sfat acuma, să te-ajut cu tot ce pot:
Drumul tău, voinice Făt,
Face'ntoarcere'ndărăt...
Dar să nu uiți nici o clipă sfatul ce ți-l dă bunica:
Ține'n sân mereu ascunse merele și rămurica,
Până ce, viteaz ne'nfrânt,
Vei ajunge pe pământ...
Dacă vre-un duh rău în cale-ți va căta să mi-te'nșele,
Și din sân tu le vei scoate ca să te mai uiți la ele, —
Înainte ta de-odată se va pune-un nor de fum,
Și nu te-or mai duce pașii către lumea ta pe drum...

A plecat atunci voinicul, fericit cătând nainte-i,
După ce'n genunchi, la ușă, sărutase mâna Sfintei,
Dar pe drum, la o ruscruce, auzi un glas că'i zice:
„Merele și rămurica au și ruginit, voinice!...”

Petrișor le scoase-afară... I-se puse'n față fumul,
Și-a pornit-o mai departe, dar greșit mergându-și drumul...

Merse astfel cale lungă
De trei ani, silhui sub cer,
Până ce'i fu dat s'ajungă
Înainte unei case cu grozave porți de fier...
Niște lacăte cât plosca atârnau de drugii grei, —
Pasă-mi-te, dragii mei,
Era casa unor Smei...
El bătu, ca și'nainte
La bordeele cu Sfinte,

Dar la poartă, să'i deschidă, nu mai vine o femeie,
 Ci un Smeu cu fața cruntă, învârtind în mâini o chee:
 — Ce dorești, drumeț de seară?, — zise Smeul fioros...
 — La stăpân ași vrea să intru doar pe hrană, bucuros...
 — Tocmai căutam o slugă!... Uite treaba care-o ai:
 La trei cai, fân și grăunțe, de trei ori pe zi să dai,
 Iar când țipă'n miezul nopții un cocoș ce-avem, sălbatic,
 Fiecărui cal, drept hrană, dai trei baniși de jărătic...

Înțelegerea făcută, fără zăpăc, doar prin grai,
 Iată-l pe voinicul nostru Smeilor argat la cai...
 Zilnic pe copite'i spală,
 Le grăește cu alint,
 Ii adapă și'i țesală
 Cu țesală de argint, —
 Și toți Smeii'l îndrăgiră, — ași putea ca să vă spui, —
 Mulțumiți de iscusința și de vrednicia lui...

Astfel, după luni vre-o trei,
 Smeii l-au chemat la ei
 Și, cu glas de tunet tare,
 Zise Smeul cel mai mare:
 — Vei rămâne singur, Petre, în palatul ăsta tot...
 Noi ne ducem, că ne-așteaptă nunta unui Smeu-nepot...
 Peste țări și mări sbura-vom... Tu ia seama pe cât poți:
 Vezi de cai... Din grajd afară niciodată să nu'i scoți,
 Că, de'i scoți și calcă unul pe vre-un pai de fân, — apoi
 Paiul țipă-așa de tare, că s'aude pân' la noi,
 Și, de-o fi să țipe paiul, — pân'la zece stând să'numeri, —
 Noi vom fi aici, și capul o să'ți cadă de pe umeri...

Au plecat pe urmă Smeii unde-aveau ei nunta lor,
 Rămânând numai cu caii și cu doru-i Petrișor...

Intr'o zi însă, — minune!: Unul dintre cei trei cai,
 Flăcăiandrului îi spune într'al oamenilor grai:
 — Dacă'ți este drag, stăpâne și voinice'ntre voinici,
 Precum drag ne-ar fi și nouă să putem scăpa de-aici, —
 Adu-ți nouăzeci de mături,
 Și cu ele, curtea toată, — cu răbdare și frumos, —
 Tot de-afâtea ori s'o mături,
 Până ce n'o mai rămâne nici un fir de fân pe jos!...
 Dup'aceia, toți pe poartă vom eși cu binișorul, —
 Că doar din afara porții ne putem lua noi sborul, —
 Și-astfel tu și cu noi trei
 Vom putea scăpa de Smei,
 Și vom merge unde'și duce Luminița viața ei...

Petrișor, dorind să'și vadă ce-avea el mai scump în viață,
 A făcut, cu zor, întocmai cum i-a dat calul povață...
 Scoase-apoi doi cai în grabă până dincolo de poartă,
 Și se socotea flăcăul ajutat și-acum de soartă,
 Dar când tocmai vrea să iasă cu al treilea din cai,
 Sfâșiat fu tot văzduhul, la un țipăt dat de-un pai, —
 Un pai mic, de lut cuprins,
 Pus în poartă dinadins,
 Și al cărui vârș, prin grija unuia din acei Smei,
 Se vedea numai cât bobul de lucernă sau de mei.

In clipita următoare, nechezând acei trei cai,
 Ziseră, toți într'un grai:
 — Sus pe noi degrab, stăpâne, să sburăm cu tine'n slavă,
 Că ne poate-aduce moartea orice clipă de zăbavă.

Petrișor le-apucă frâul și, sărind de-asupra lor,
 Aripile'și desfăcură și-au pornit ca șoimii'n sbor.
 — Frânele mai largi, stăpâne!, Și-acum uită-te'napoi
 Și ne spune: se zărește cineva venind spre noi?...
 — Văd ceva venind în urmă... Ceva negru ca o cioară...
 Sburăm noi, dar și ea sboară...

Atunci caii, și mai ageri, aripile lor desfac,
 Și, cu fulgere'n potcoave, mai sburără un conac:
 — Ia mai uită-te, stăpâne, și vezi, cioara ce mai face:
 Tot mai cată să ne-ajungă, sau a stat și ne-a dat pace?...
 — Văd un negru nor de ploae
 Ce spre noi năpraznic vine,

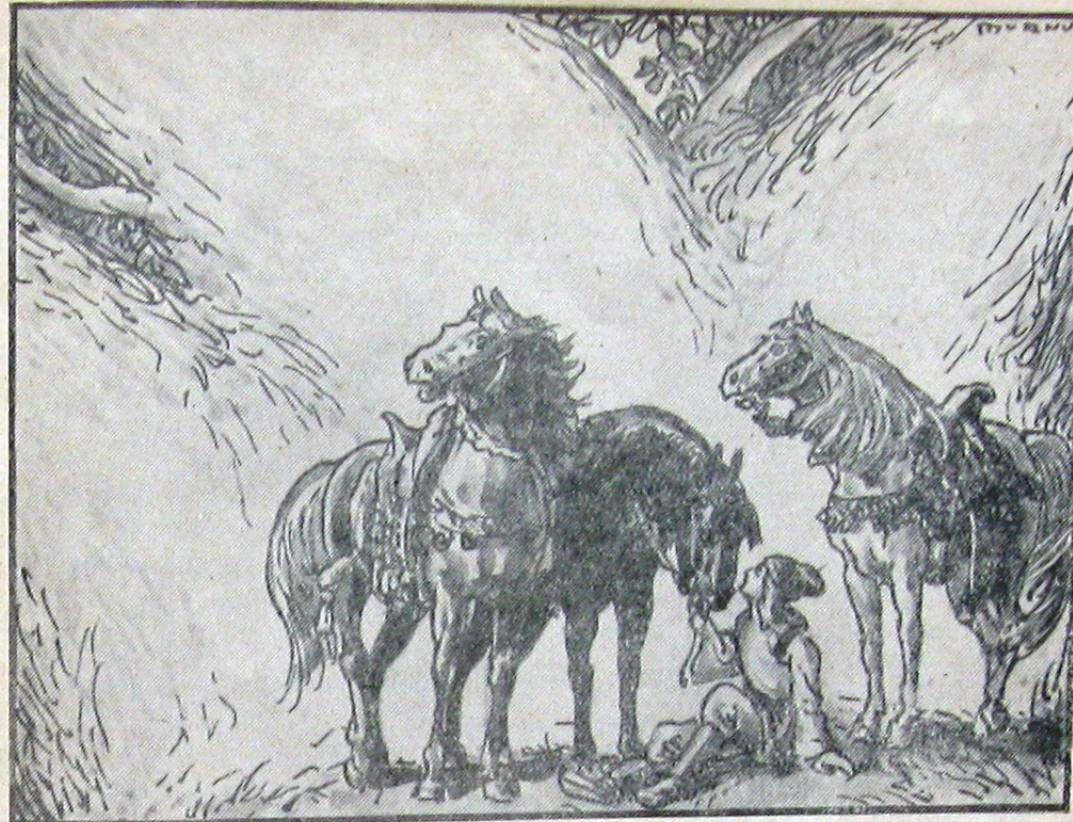
Și-al meu gând parcă se'ndoac
De-om scăpa de nor cu bine.

La această vorbă, caii nu stătură mult pe gânduri,
Ci sburară fiecare cu de aripi două rânduri:
Niciodată vijelia n'a avut mai iute sbor
De cum sboară cu-a lor aripi cei trei cai cu Petrișor...
Se ridică pân'la stele,
Trec, năluci, pe lângă ele, —
Și, scânteii, a lor potcoave dând, să scape de-acei Smei, —
Cerul n'are-atâtea stele câte sunt a lor scânteii!...

— Ia mai uită-te, stăpâne!... Vine norul?... Stă pe loc?..
— Norul nu mai e, dar, uite, văd o flacăre de foc:
Vine'n goană ca o roată
Și cuprinde zarea toată...
E: când roșie, când verde, când albastră mi-se pare,
Și dogoarea ei, acuma parcă mi arde pe spinare.

— Smeii sunt!, — grăiră caii câte-trei într'o clipită, —
Vin cu gurile căscate și stau gata să ne'nghită!...
Dar, stăpâne, fii pe pace,
Că puterea lor rapace
Ține numai până unde pomul nostru'n trei se face!...
Insă dincolo de unde pomu'ntinde-ale lui ramuri,
Nu mai au putere Smeii, de-ar veni cu mii de neamuri!
Ține bine-a noastre frâne,
Că tărâmul ni-i aproape...
Incă nițeluș, stăpâne,
Și-om scăpa de Smei, să crape!...

De când vorbele acestea caii'ntr'aripași le spun,
Tot văzduhul clocotește ca de-un bubuit de tun;
Inc'odată și'nc'odată bubuit-a'ngrozitor:
Plesneau Smeii, că fugarii atingeau tărâmul lor...
Hoiturile lor căzură printre ramuri jos acum, —
De pământ venind să facă trei mormane mari de scrum...
S'a cutremurat pământul până mult în lung și lat,
Și, din temelii, asemeni și-al lui Chiciură palat;
Gloată paznicilor toată năvăli acum să vadă
Cine sunt cei trei din slavă prăbușiți în scrum grămadă?..
Toți cei adunați acolo, își spuneau părerea lor,
Că'ntr'ei scrumiți, se află și „sărmanul Petrișor“, —
Și-o codană de copilă îl jelea, plângând de zor...

Sus în slavă, unde pomul
Se desface'n ramuri trei,
Lângă caii lui, stă omul
Care-a fost argat la Smei;
Stau la sfat, de șapte ceasuri,
Pe odihnă așezați,
Cu iubire multă'n glăsuri,
Parc'ar fi toți: patru frați...

Și-acum calul cel mai mare, galben ca un spic de grâu,
Zise Fătului comornic, scuturând voios din frâu:
— Mergem jos acum, stăpâne...
Pe pământ când fi-vom toți,
Iute, ale noastre frâne
De pe cap să ni-le scoți...
Noi pieri-vom într'o clipă, dar în viața ta apoi, —
Ori-de câte ori dori-vei pe oricare dintre noi, —
Tu să scuturi numai frâul celuiia pe care'l vrei,
Și veni-vom, într'o clipă, ori și care sau toți-trei...

Toate-acestea fiind zise,
Au pornit pe pom în jos,
Tot așa precum venise:
Intr'un sbor vijelios...

Vuete asurzitoare, prin văzduh porni să urle, —
De-ai fi zis că suflă Smeii'n mii de buciume și surle;
Că se năruie tot Cerul, prăbușit de-al lumii Faur,
Și, cu Cerul, însuși pomul cel cu merele de aur...

Paznicii de jos, din Curte, și cu ei oricare slugă,
Spăimântați de vijelie, au luat-o toți la fugă,
Și-au fugit departe-hăt,
Făr'a mai căta'ndărăt...

Astfel, Petrișor, luându-și frânele, la număr trei,
A dat fuga'ntr'o clipită în al mării lui bordei,
Făr'a fi văzut de nimeni, — iar călușii, puși pe ducă,
Au pierit și ei îndată, precum piere o nălucă...

În bordei când fu să intre Petrișor, la maica lui, —
Dragii mei, ce să vă spui?:

Lacrimi mari, de bucurie,
Picurau ca un isvor,

Că vedea: făptură vie
Pe frumosul ei odor.

Îl sărută lung bătrâna și pe nume dulce'l cheamă,
Diesmierdându-l, precum știe să desmierde doar o mamă, —
Și-a'nceput apoi voinicul cel viteaz în adevăr
Să grăiască maicii sale basmul lui, din fir-a-păr...

Ea sorbia, cu ochii'n lacrimi pe flăcăul ei de fier,
Și'i părea că e un înger coborât la ea din cer!...
Dar când scoase el comoara merelor de aur greu,
În bordei parcă'nflorit-a zâmbetul lui Dumnezeu:
Toți pereții par de aur, iar podișul dat cu tină, —
Poate numai cum e Raiul, — poleit e de lumină!...
Iar când scoase din dăsață frânele cailor-trei,
Răsunară-atât de dulce clinchete de clopoței,
În cât îi păru bătrânei că, din slăvile cerești,
Serafimii toți coboară cu cântări Dumnezeiești!...

Și-a rămas apoi voinicul tănuț de maica lui, —
După cum i-a zis el însuși: „Nimănu-i să nu mă spui!“ —
Până ce'ntr'o zi, o fată, în bordei privind cu dor,
A dat iute sfoară'n țară, c'a văzut pe Petrișor!...
Fu luat în răs atunci
De-a slujitorimei gloată:
De bărbați, femei și prunci
În sfârșit, de Curtea toată; —
Taina deslegând-o astfel, într'o clipă fie-cine:
Că — ne ajungând la mere, — s'ascunsese, de rușine...

El tăcea ca și pământul, făr'a spune nimănu-i
Un cuvânt măcar din toată marea vitejie-a lui...

Între timp însă precede un război încrâncenat:
Cu oștire câtă frunză, vine Negură-Impărat,
Ca, pe Chiciură să'l bată, să'i aducă nimicire,
Fiindcă n'a vrut Luminița să și'l ia pe el ca Mire...
Toți bărbații buni de oaste, — armele să scapere, —
Au plecat atunci la luptă, țara să și-o apere...
Numai Petrișor, la buciom, a rămas cu totul rece
Și la luptă cu vrăjmașii el nu s-a grăbit să plece...

Aflând fapta-i Impăratul, că nu luptă pentru Țară, —
Și, știind cum — vrându'i fata, — îl făcuse de ocară,
Făr'a ști când acest om,
Teafăr, s'a dat jos din pom, —
Porunci să i-se-aducă un măgar slab de la oi,
Și, pe el, flăcăul nostru să se ducă la război...

Pe măgar deci, Petrișor
Porni'n răsul tuturor, —
Dându-i-se'n mâini — drept lance — o prăjină lungă, lungă,
Pe dușmani, cât mai cu sete, de departe să'i ajungă...

Eșind astfel din Cetate, după ce trecu un pod,
I-se'mpotmoli măgarul într'o mlaștină cu glod...
A dat el în dobitoc,
Dar zadarnic: dobitocul n'a mai vrut s'o ia din loc...

Cum venea din a lui urmă, — pe vrăjmaș ca să'l înfrunte, —
Oaste multă, cu-Impăratul însuși pe-un cal alb, în frunte, —
Râse strașnic Impăratul,
Când așa și găsi argatul:
— Ce faci, tontule'n mocirlă?! Așa crezi tu că'i războiul?!
Cu prăjina ta cea lungă, bați măgarul sau noroiul?!

Și râdea, râdea-Impăratul cu oștirea lui, de zor;
Până hăt în depărtare dus-au hohotele lor,
De isprava din mocirlă a lui „bietul Petrișor...”

Dar când fu să nu'i mai vadă, Petrișor eși din baltă;
Frâul calului cel mare de la Smei, în sus îl saltă,
Și, la'ntăia scuturare,
Înaintea lui răsare,
Nechezând și plin de spume calul galben, cel mai mare!:
— La porunca ta, stăpâne, am venit sburând prin nori,
Pân'a nu fi putut frâul să mi'l suni de două ori...

Petrișor îi spune totul: nici un gând nu i-a ascuns,
Iar șoimantul i-a răspuns:
— Fii pe pace și m'ascultă cu supunere'nfeleaptă:
Intră-mi prin urechea stângă și-apoi eși-mi prin cea dreaptă!...

Petrișor făcu ce-i zise calul galben cum e spicul,
Și, când pe urechea dreaptă a eșit apoi voinicul, —
Un adevărat războinic strălucea măreț în soare,
Inarmat numa'n oșele, de la cap pân'la picioare...
In armură grea, cu totul și cu totul de argint, —
Spada lui avea pe teacă boabe mari de mărgărint;
Strălucirea din armură, ca pe-un Inger îl nimba:
Te puteai uita la soare, — la voinicul nostru, ba...

Sus în șea săltând ușor,
A pornit viteazu'n sbor,
Și'ntâlnind oștirea multă a lui Negură-Impărat,
Ca un mănios Arhanghel peste ea s'a aruncat,
Și-a'nceput cu spada-i lată
Oștile să i-le tae, —
Cum n'a mai mâncat vre-odată
Negură-Impărat bătae!...

Îi bătu precum se bate,
Aplecat peste oblânci,
Îi împinse'n ape late
Și'n prăpăstiile-adânci,
Îi zdrobi'n câmpii întinse, prin hățșuri și pe lunci, —
Cum nu mai băfuse nimeni altă oaste pân'atunci...

Negură, rănit de moarte, — cu câțiva din toți ostașii
Cei căzuți fără de număr, —
Au fugit cum fug doar lașii,
Asvârlind ce-aveau pe umăr...

Când nu mai era nici unul împotriva lui să stea,
Își întoarse iute calul cu pe frunte albă stea,
Și-a sburat precum venise, — rămânându-i câmpul mut,
Și'ntre cei căzuți, — o clipă, nimeni nu l'a mai văzut...

Venind apoi Impăratul Chiciură cu oastea lui, —
Îa'l în sulife, măi frate, pe vrăjmaș, de unde nu-i...
Peste câmpurile'ntinse,
Cât vedeai în lung și lat,
Numai oști, din viață stinse,
De-a lui Negură-Impărat...

Moartea, parcă mii de grindeni
Tăbărând un lan voinic,
Secerare prefutindeni,
Fără milă, spic-cu spic...
Din adâncuri de prăpăstii, gemete ce te'nfloara,
S'auzeau mereu din pieptul celor ce trăgeau să moară, —
Și, ne mai având ce face, Chiciură-Impărat, cu zorul,
Vesel a pornit spre casă,
Cu oștirea lui cea deasă,
Ca și când, în bătălie, el a fost biruitorul...

Ajungând însă la podul
Cu băltoaca și cu glodul,
Îl găsi pe Petrișor,
În măgar isbind cu zor, —
Când pe fața lui, sudoarea sta: șiroi-lângă șiroi,
Ne putând ca săși mai scoată măgărușul din noroi!...

Plin de glod fiind el însuși, de la creștet până jos,
Au răs iar de el oștirea și-Impăratul, sgomotos, —
În batjocură strigându-i că, el dacă n'ar fi stat
Să se lupte avântat,
Le-ar fi biruit oștirea toată, Negură-Impărat, —
Și, râzând de el oștenii, tot în baltă l'au lăsat...

Se lăfșise vestea'n lume, ca sub vânt o vâlvătae,
Cum că Chiciură-Viteazul știe pe vrășmaș să'l tae,
Și că, singur el, snopise pe-alde Negură'n bătae...
Însă, după scurtă vreme, împotriva-i se ridică
Altă oaste, fără frică:
Galben-Impărat Cel Mare, care stă de mult să'i poarte
Ură tainică, de moarte...

Petrișor acuma cere Impăratului, ca, iar,
Să'i dea voie să mai plece la bătae, pe măgar,
Susținând că, poate-acuma, fiul babei Cătălina
Va avea noroc să rupă pe vrăjmașii lor, prăjina...

Impăratul i-a dat voie, și i-a zis în răs: „Halal, —
„Pleacă pe măgar'nainte, că el n'are pas de cal...”

Și-a plecat din nou flăcăul, dar... nerodu-i tot nerod,
Că, la pod, cu măgărușul, iar s'a'mpotmolit în glod...
Și din nou răs-Impăratul, cu oștirea lui cea naltă,
Când văzu, ca și-altădată, pe viteaz băfând în baltă...

El însă tăcu din gură:

N'a răspuns cu nici un „păs”,

Cunoscând a lor măsură,

Că doar ei erau de răs...

Dar îndată ce oștirea cu-Împăratul ei s'a dus,

Petrișor eși din baltă... Un alt frâu ridică'n sus,

Scuturându'i clopoșei de argint, o clipă, lin,

Și, din nori, la el coboară — negru — calul cel mezin:

— La chemarea ta, stăpâne, am venit sburând prin nori.

Pân'a nu fi putut frâul să mi-l suni de două ori...

Apoi calu'ntr'aripat,

Tot același sfat i-a dat,

Iar feciorul Cătălinei, pe șoiman l'a ascultat...

Când eși acum, pe dreapta ducipalului ureche,

Petrișor era, sub soare, un oștean fără pereche:

Dăruit cu spadă lată, să'l omoare pe balaur,

Strălucea ca un Arhanghel în armură grea, de aur!...

Se sui pe cal... Șoimanul necheză de două ori,

Și'n clipita următoare, a sburat cu el în nori...

Din adânc de slăvi albastre, cel viteaz, pe smeu călare,

Ca un trăsnet cade peste Galben-Împărat Cel Mare:

Spada lui acum, în luptă, pare-un fulger mânios

Care umple zarea toată și doboară oastea jos...

Spicele, de când e lumea, n'au căzut sub nici o coasă,

Cum cad cei pe cari îi tae spada lui vijelioasă...

Galben-Împărat, el însuși greu rănit avându-și pieptul,

Fuge'nspăimântat, dar cade și se duce'n iad de-a dreptul,

Lăsând oastea-i sfârticată: tidve sparte, fără creer. —

Semănând acelor pae frânte'n arie, la treer...

Chiciură-Împărat, văzându-l și pe-acest vrăjmaș răpus,

Ingâmfat, își sue nasul astădată și mai sus!...

Și'ntorcându-se, — când oastea-i, ne atinsă, pe cai saltă, —

Pe argatu-i cu măgarul îl găsește tot în baltă...

Cât p'aci să'l prindă plânsul,

Că rād iarăși tofi de dânsul —

Făr'a bănuî vitejii cei porniți pe-atâta haz,

Că argatul cel din baltă, era singurul viteaz...

Dar răbdă, cu chiu-cu vai,

Inecând în piept oftatul, —

Sfătuit așa de cai, —

Și el nu le calcă sfatul...

Împăratul însă'n gându-i, minunat îndeajuns,

Se'ntreba mereu, dar totuși nu putea găsi răspuns:

Cine poate fi viteazul vitejind în așa fel, —

Când știa destul de bine că viteazul nu e el?...

S'a mai scurs apoi o vreme, făr'ca vre-un vecin dușman

Impotriva-i să'și ridice oștile-aliotman...

Dar, — foloase vrând să tragă, —

Dracul, face el ce face,

Și, când lumea ți-e mai dragă,

Strică-a Neamurilor pace...

Astfel că'ntr'o zi sosiră iarăși vești de nenoroc:

El-Ghazi e la hotare cu-ale sale oști de foc...

Chiciură'și adună oastea... Inzăuat, pe calu-i sare

Și pornește — vijelie — cu-a lui oaste spre hotare...

N'a mai stat nici să'l asculte pe flacăul Petrișor,

Care iar ceru măgarul, să'i dea'n luptă ajutor...

Sub mustața-i spic de grâu,

Zâmbi'n urmă-i cel voinic,

Și, din sân scofând un frâu,

L'a fost scuturat odată, și-a venit calul cel mic:

— La chemarea ta, stăpâne, am venit sburând prin nori,
Pân'a nu fi putut frâul să mi-l suni de două ori...

Dar ia seama: se prea poate, tu să fii cu mult mai slab

Decât El-Ghazi Viteazul — Împăratul cel Arab —

Că oștirea lui întreagă parcă'i oaste de oșel,

Și-au pierit tofi cei ce'n luptă s'au încăerat cu el...

De la calu-i altă vorbă Petrișor însă n'așteaptă:

Intră pe urechea-i stângă, și-apoi ese prin cea dreaptă...

De-astădată însă, Doamne, ce sclipire'n zări irumpe,
Căci Viteazul fără seamăn e'nzăuat în pietre scumpe:
Parcă umplu'ntreaga fire

Cu potopul lor de raze:
Diamante și safire,
Ametiste și topaze...
Cu-a lor focuri, stau să'l scalde
Scânfeieri de nestemate,
Din rubine și smaralde,
Din opalele brumate...
Și-acest colb de pietre rare,
Orbitor pe el scânfeie,
Incât Fătul acum pare
Impletit în curcubeie...
Când și-a tras însă Viteazul sabia din teaca ei,
Ii păru de foc întregă și din ea săreau scânfeii...
O'nvârți, pe cal, odată, și tot cerul, Petrișor
Il umplu ca de lumina unui fulger orbitor...

Astfel a pornit voinicul pe-al său cal într'aripat,
Și, trecând pe lângă oastea cu-al ei Chiciură-Impărat,
Impăratul chiar, — văzându-l în năprasnica lui ducă, —
Se frecă la ochi, părându'i c'a fost numai o nălucă...

Și năluca orbitoare, învârtind grozava-i spadă,
A venit apoi să cadă
Peste oastea cea Arabă, și-o bătău numa'ntr'o zi,
Omorându'i și-Impăratul: pe Viteazul El-Ghazi...
Dar în marea bătălie, un Arab — cel mai voinic —
I-a crestat ușor cu spada vârful degetului mic,
Și din rană curgea sânge, — drept e, numai câte-un pic...

Nimicind și-acum dușmanii, Petrișor, precum vă spui,
Porni'n grab la'ntors acasă, fericit, pe calul lui,
Iar când fu să'și întâlnească Impăratul cu oști slabe
Ce zoreau ca să oprească mersul oștilor arabe, —
Petrișor, sburând pe calu-i de cât șoimii mai ușor,
Impăratului îi smulse de la piept batista'n sbor,
Și năluca, fără preget,
Se legă cu ea la deget...

Lâng'al mării lui bordei,
După culmea dealului,
Cel cu biruințe trei,
Dădu drumul calului...
Desbrăcă apoi armura cu de nestemate zale,
Și'n bordei el o ascunse de privirea maicii sale,

Că, ochi slabi având bătrâna, de-ar lăsa-o s'o privească,
Ea ar fi putut, sărmana, într'o clipă să orbească...

Baba i-a fost pus la deget ierburi tămăduitoare,
Iar batista i-a spălat-o și i-a'ntins-o-afară'n soare...
Dar în acel ceas, călare, Luminița trecând tristă
Și văzând pe gardul babei a-Impăratului batistă,
O'ntrebă cu spaima'n suflet: cum o are și ce știe, —
Când cu-acea batistă Tatul i-a plecat în bătălie?!

— Eu, Domniță, cer ertare... Doar băiatul v'ar răspunde,
Fiindcă el a fost adus-o, însă eu nu știu de unde...
Vă voi spune când se'ntoarce, fiindcă nu'i acas'acum...
Poate cineva i-a dat'o... poate-o fi găsit'o'n drum...

A dat fuga Luminița și-a dus vestea mării ei,
Și-a venit și-Impărăteasa cu-a ei fată la bordei,
Dar nimic mai mult să afle n'a putut de la bătrână,
Că... băiatul nu'i acasă... e plecat pe-o săptămână...

În sfârșit, din bătălie Impăratul vine iară,
Și, de cele petrecute minunat din cale-afară,
A spus taina-Impărătesei și copilei lui cea dragă,
Dar nici unul dintre dânșii firul tainei nu'l desleagă...
De batistă însă ele,
Nu știu cum, uitară-a'i spune,
Și-astfel, după zile rele,
Au venit iar zile bune...

La vre-o lună dup'a treia bătălie cea mai cruntă, —
Chiciură-Impărat și Curtea sunt poftiți acum la nuntă:
Impăratul Voe-Bună — megieș cu-Impărăția, —
Iși mărită dintre fete, cu Luceafăr-Crai, pe Lia...
Vor veni din lumea'ntreagă Impărați și mândri Crai
Cu ne mai văzută alai,
Fiindcă nunta care-o face Impăratul Voe-Bună,
O să țină, după datini, cu temei, o'ntreagă-lună,
Și-o să fie veselie
Cum de mult n'a fost să fie
Între-Incoronate frunți, —
Și de-acolo, cine știe,
Dacă Zeii n'au să facă să mai fie și-alte nunți...

Iată dară Curtea toată a lui Chiciură Vestitul,
La drum lung, unde-o așteaptă cu măreț alai, nuntitul...

Voe-Bună însă, — poate covârșit de-al nunții zor, —
A uitat ca să'l poștească și pe mândrul Petrișor,
Și cum el nu vrea să fie iarăși nebăgat în seamă,
Scutură din frâu, — și calul cel mai mare iar și'l chiamă...

Calul vine'n sbor... Voinicul îl săruta, cu alint,
Și-apoi tot în sbor pornește în armura-i de argint...
Parcă poleit de stele, parcă argintat de lună,
El coboară drept în fața porților lui Voe-Bună...
E primit cu vâlvă mare, și — mai limpede s'o spui, —
Toată strălucirea nunții, e nimic pe lâng'a lui...
De uimire'n mărmurită, toată floarea femeiască,
Doar la el stă să privească:
Ochii toți nu se mai satur'și vrăjiți sunt peste fire,
De nespusa-i frumusețe și de multa-i strălucire!...
Inșiși tinerii cei falnici: Impărați și Crai, la fel,
Cu privirile uimite caută numai spre el;
Și aproape'și pierde graiul
Intr'o clipă tot alaiul,
Fiindcă nimănui în viață, pân'acum, cu-așa armură,
Nu i-a mai fost dat să vadă ca a lui înc'o făptură...

Când fu hora să se'ntindă și era mai largă'n roată,
Petrișor pieri de-odată
Cum nălucile doar pier, —
Și pe cal sburând în cer,
Se lăsă'n uimirea lumii în al horei largi mijloc,
O luă pe Luminița, numa'n doi pornind la joc,
O'nvârți, strângând'o'n brațe cu tot focul, de trei ori,
O lăsă, suî pe calu-i și sbură cu el în nori...

Tot alaiul rămăsese năucit, privind mereu
După cel care sburase în văzduhuri, ca un smeu,
Și, din toate, nici o fată
Sau femeie'ncântătoare
Nu era să nu ofteze, că n'a fost și ea jucată
De-un așa Viteaz, cum altul nu s'a mai văzut sub soare...

Luminița prinse și ea să ofteze-apoi cu foc,
Că visa mereu pe-acela ce-o strânsese de mijloc,
Și nu mai avu odihnă în întreg palatul ei, —
Indrăgind întâia-oară un voinic, și cu temei...
Rămăsese ea ca ghiața,
C'o ceruser'afâți tineri,
Dar acum simția Domnița că'i atârnă toată viața
De voinicul ce trecuse pe la casa Sfintei Vineri...

Ii venise și ei rândul
Să'nșeleagă cum e chinul:
Să stai pururea cu gândul
Dus la cel a cărui vrajă e mai tare decât vinul;

Să te lupți mereu cu dorul, nopți ne'nchipuit de lungi,
Făr'a ști unde să'l cauți, și la el cum poți s'ajungi...
Dar, cum fetele pe lume, — în bordeie sau palate, —
N'ajung mari decât, — la vreme, — să se vadă măritate;
Și-Impărații cu mult aur, fac mereu sub sfântul soare
Sărbători din orice nuntă, pentru ei și-a lor popoare, —
Iată că din nou primit-a Chiciură-Impărat chemare
Să ia parte, cu-a lui Curte, la o nuntă și mai mare...
Astădată dar, aleasă
Fericită să se vadă
Lângă Mirele-i Mireasă,
Nu era decât bălaia fată-a Craiului Zăpadă...

Tot ca și la nunta'ntâia, — din atâtea depărtări,
Curți Impărătești venise hăt de peste țări și mări...
Horă mândră, horă largă: tinerețea — mii de fluturi —
Când juca, și fiecare înseta după săruturi;
Impărați când făceau planuri: peste țări să'ntindă punți
Și'n curând cu-a lor odrasle să pornească și ei nunți, —
In armura lui de aur, ca un soare orbitor,
Coborâ'n mijlocul horei, din văzduh, iar Petrișor!...
O luă pe Luminița și-astădată de mijloc,
Numa'n doi pornind la joc,
O'nvârți strângând-o'n brațe cu tot focul, de trei ori,
O lăsă, suî pe calu-i și sbură cu el în nori...

Fu uimire și mai mare...
Fetele, cu dor fierbinte,
Indrăgindu-l fiecare,
Nu'și mai aveau mintea-minte...
Pe când Craii și-Impărații cu copile tinere,
Fiecare-avea mâhnirea că nu'l are ginere...

Luminița, și mai tristă, și mai arsă de offat,
S'a'ntors, biata, astădată în al tatălui palat...
O ardea năprasnic dorul
S'o cuprindă sburătorul,
Și gema biata copilă,
Că'i plângeai acum de milă...

Impăratul simția însuși că'n rărunchi durerea'l mușcă,
Și umbla prin tot palatul, ca un leu rănit în cușcă...
Dar Impărăteasa-mamă, vrându'și fata norocoasă,
O chemă pe Luminița și'ncepu să mi-o descoasă:
— Spune'mi, fata maichii dragă, dar întâi să te gândești:
Dintre tineri, cu nici unul nu poți să'l asemuești?...

— Cum pot să'l asemui, mamă?... Când m'a strâns el de mijloc,
 I-am văzut, de sub armură, de-abia ochii... plini de foc!...
 — Ochii zici?... Ei, bine, ochii!... Ochii, draga mamei fată,
 Nu fii minte, la vre-un fânăr să'i mai fi văzut vre-odată?...
 — Ba da, mamă, dar... și teamă, și rușine mi-e să spui!...
 — Spune, maică, fără frică... Li asemui cu ai cui?...
 — Mamă, uite, spun, dar parcă de rușine simt că mor:
 Ochii lui eu îi asemui doar cu ai lui Petrișor!...
 — Un argat, pe cal cu aripi, înzăuat ca de război,
 Când știi bine: cu măgarul, de trei ori căzu'n noroi?!
 Nu se poate, fata maichii... Sigur că te-ai înșelat...
 Un răsboinic, e răsboinic, — și argatul, e argat!...
 Dar dacă s'ascunde totuși un argat sub așa haină,
 Amândouă deslega-vom cât mai iute-această taină...
 Și, ca să știm cine este, uite, maică, ce te'ndemn:
 Când va mai veni la tine, — să faci Fătului un semn, —
 Semn pe care o să'l poarte
 Toată viața, pân'la moarte...
 Iți voi da'ntr'un șip de-un deget lacrimile unui crin,
 Adunate'n miezul nopții dinspre Sfântu'Constantin...
 Lacrimile-acestea, maică, au dar mare'ntr'adevăr:
 Părul de'l atinge cu ele, răsar crini în acél păr...
 Când veni-va dar voinicul, — tu'n batistă toarnă'ți șipul
 Și cu ea atinge'i părul, — ori și cum găsi-vei chipul...
 Pe la ceafă cred că'i bine, când o să te joace Fătul,
 Și-atunci, unde'l vei atinge, va fi părul ca omățul...
 Mai pe urmă, taina'ntreagă
 De la sine se desleagă...
 Pân'atunci dar nici o vorbă... Să'ți încui cu lacăt sfatul,
 C'o pățim rău amândouă, dacă află Impăratul!...

După scurtă vreme, iată
 Că-Impăratul Rămurică
 Iși mărită-a treia fată,
 Adică pe cea mai mică...
 Nunt' i tot așa de mare, — și Crai mulți din lumea toată,
 Intr'o pajiște'nflorită, au lărgit a horei roată...
 Intre Nufăr-Crai-Tăcutul și Domnița Garofița, —
 Verișoară cu Mireasa, — joacă dar și Luminița...
 Ochii ei ca peruzeaua caută mereu pe sus,
 Și horește ea, — nu'i vorbă — însă tot cu gândul dus...

Pe când jocu'n toi se află, iată că, din largă zare,
 Pe-al său cal smeiesc, Viteazul, înzăuat în pietre rare,

Se coboară'n hora nunții,
 Pe-acea pajiște de flori,
 Cu mari pietre nestemate strălucind pe latul frunții, —
 Și tot natu'n marmurește, străbătut de-adânci fiori...
 Stând să'l tot privești, sub focul
 Orbitorului vestmânt, —
 Nu știai: e vre-un Arhanghel ce-a venit să strice jocul,
 Sau că: soarele din slavă coborâse pe pământ?...

Când fu'n fața Luminiții cel ca soarele la chip, —
 Cât p'aci să uite fata de licoarea ce-avea'n șip...

Fătul o luă și-acuma, o'nvarti'n joc de trei ori,
 O lăsă, suî pe calu-i și sbură cu el în nori...

Dar pe când el sta s'o strângă
 De mijloc cu mâna stângă,
 Fata strecură batista sub coiful străinului,
 Și-astfel i-a fost pus în plete lacrimile crinului...
 De-astădată Luminița, prinsă de-o nădejde nouă,
 Lăcrămând de bucurie, pare-un trandafir sub rouă!
 Și, de cum ajunge-acasă, tănuind cu mama ei,
 Incepur'a da târcoale umilitului bordei,
 Pentru că vroiau să știe dacă mândrul sburător
 E sau nu e Petrișor?...

Intr'o zi, când Luminița, — toată jar precum vă spui, —
 Știa că lipsesc de-acasă Petrișor și mama lui,
 Coborâ'n bordeiul lor,
 Și de'ndată ce-a intrat,
 Il văzu strălucitor,
 Cu pereții ca de aur cum n'avea nici ea palat!...

In clipita următoare, ochii ei de vioarele
 Văzu merele de aur strălucind ca niște stele:
 Ele revărsau lumina ca un fără preț tezaur,
 De-ai fi zis că tot bordeiul poleit era cu aur...

După ce văzu comoara ce stătea'n mijlocul mesii,
 Fuși iute Luminița, ducând vestea-Impărătesii...
 Veni dar și-Impărăteasa în bordei cu fata ei
 Și, văzând minunăția, zise, nu fără temei:
 — Nu mai am nici o'ndoială: Petrișor e Sburătorul...
 Măine ști-vom taina'ntreagă... Dar încet... cu binișorul...

Și-amândouă, — ca sub vină, de frica păcatului, —
 Tremurând, spuseră taina însuși Impăratului...

Crezământ însă-Impăratul n'a vrut să le dea de fel,
 Pân'ce merele de aur nu le-a fost văzut și el...
 Atunci spuse-Impărăteasa toată bănuiala ei,
 Legând cele minuni toate de flăcăul din bordei,
 El fiind și Sburătorul nunților la număr trei;
 Apoi spuse mai departe, fără teamă'n adevăr,
 Cum i-au pus un semn pe care trebuie să'l aibă'n păr, —
 Și-a'ncheiat apoi, șireată,
 Făcând semn din ochi spre față:
 — Noi, atât puturăm, Doamne, ca mai slabe, cu sfială...
 Adevărul dacă'ți place,
 Doar Măria-Ta poți face
 Ca să iasă la iveală!...

Impăratul, dus pe gânduri a rămas atunci un pic,
 Și-a fost dat poruncă'ndată să-l aducă pe voinic...

La Palat adus în grabă, Petrișor în față-I sta:
 — Să trăești, Măria-Ta!

Măsurându'l Impăratul, de la cap pân'la picioare,
 Zise vorbă tunătoare:

— Dacă nu'mi spui adevărul, — pân'la zece cât înnumeri, —
 Capu'ți sboară de pe umeri!...
 Ce'i cu merele de aur
 Ce'n bordei le ai tezaur?...
 — Doamne, eu, suind în slavă, le-am cules din al lor pom.
 Ca s'arăt Măriei-Tale cum că'n adevăr sunt om!...
 — Știi ceva despre Viteazul care-a nimicit trei oști?...
 — Il cunosc, Mărite Doamne, — și Măria-Ta'l cunoști...
 — Cine e viteazul Smeu?...
 — Eu, Mărite Doamne... eu!...
 — Și cu ce'mi faci tu dovadă, că ce spui acum, spui drept?...
 — Cu batista asta, Doamne, ce ți-am smuls'o de la piept...
 Imi crestase-un inamic
 Vârful degetului mic,
 Și-am găsit atunci cu cale
 Să'mi leg rana cu batista Prea-Luminăției Tale...

Și voinicul dă batista... Luminița râde-plânge,
 Și privind la-Impărăteasă, — mama ei la piept o strânge!...

La o șoaptă-a-Impărătesei, Impăratul îi mai zice:

— Adevăr ai spus, voinice:
 Tu ești cel ce nimicit-a pe vrăjmașii mei cei crunți...
 Dar ce știi de Sburătorul cel venit din nori la nunți?...
 — Doamne, — zise iar flăcăul, dând cu fruntea de pământ, —
 Sburătorul tot eu sânt!...

Și când astfel fruntea'și pleacă, — văd cu toții'n adevăr,
 Că, după urechea stângă, el avea un crin în păr!...
 — El e, Doamne!... Iată'i semnul! — au zis mama și cu fata,
 Când nu mai era nevoie, că la fel credea și tata...
 — Bine!... Dar să'mi spui, voinice, cum putuși atunci să ai
 Astfel de armuri pe tine, și de unde-asemeni cai?...
 — Impărate-luminate, caii... uife, sunt ai mei;
 La poruncă'mi vin tus-trei,
 Fiindcă i-am scăpat din ghiara unor ticăloși de Smei...

Și flăcăul spuse'ntocmai ce i-s'a'ntâmplat lui, om,
 Până ce-a putut s'aducă merele din acel pom...

Minunatu-s'a-Impăratul și-al Curtenilor sobor,
 De povestea ce fu'n stare să le-o spună Petrișor;
 Dar din toți mai minunată
 Era fata adorată,
 Care-acum sorbia cuvântul prea-frumosului voinic,
 Și, decât statura-i mândră, ea nu mai vedea nimic...

Când a isprăvit flăcăul par'că povestind un vis, —
 Impăratul i-a mai zis:

— Și-acum, unde sunt, voinice, caii tăi cei sburători?...
 — Doamne, caii stau în nori!...
 — Și, cum faci, când ai nevoie de ori-care dintre ei?...
 — Sun din frâu, și vine'ndată fiecare sau tus-trei!...
 — Atunci fă-ne bucuria, te rugăm, voinice drag:
 Adu frânele și chiamă-ți fiecare cal, din prag,
 Că și eu, și-Impărăteasa, precum și Curtenii mei
 Vrem să te vedem pe caii scoși de tine de la Smei...

Zicând astfel Impăratul, — cu întregul lui sobor
 Au eșit în foisor;
 Iar voinicul fără seamăn, cu mustața spic de grâu,
 Sună'n curte frâu-cu-frâu;
 Caii, unul-câte-unul, la chemarea-i apoi vin:
 Cel mai mic întâi... pe urmă, cel mai mare... cel mezin,
 Și, la rând, pe fiecare, sboară'n slavă Petrișor,
 În uimirea tuturor, —
 Strălucind ca un Arhanghel, fără a mai privi'napoi, —
 În armurile știute, de la nuntă și război...

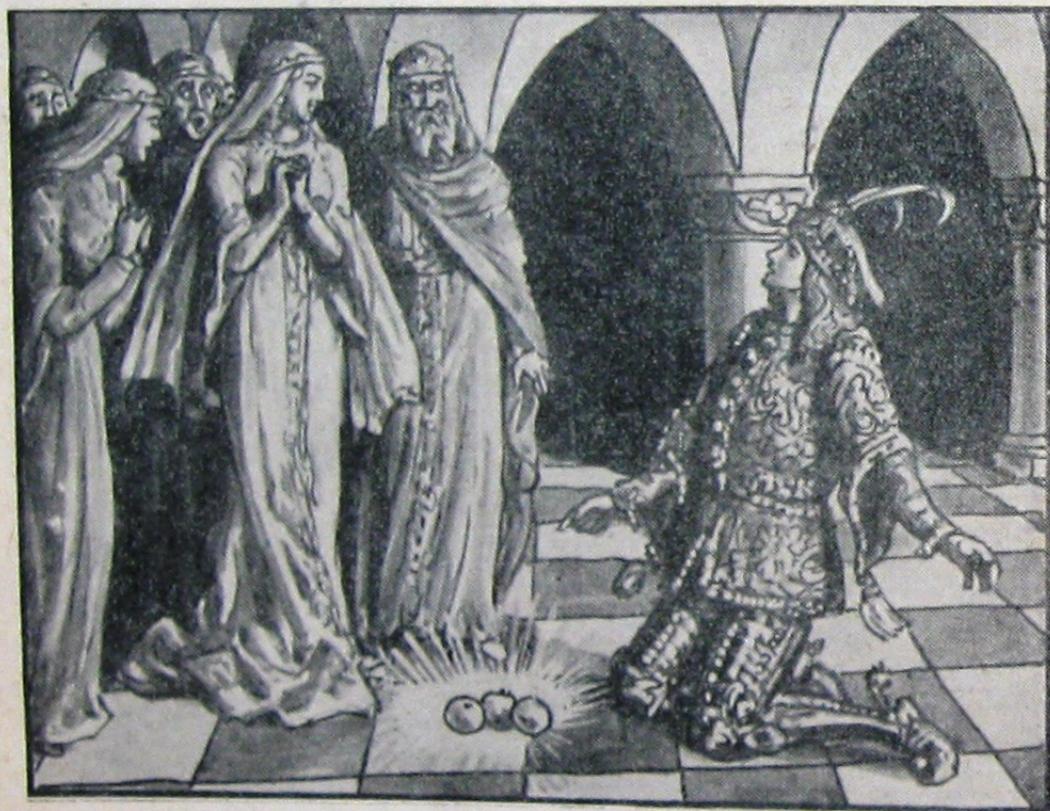
Clocotea de el văzduhul, când sbura pe sburători;
 Cerul toț, într'o clipită, mi-se limpezi de nori, —

Și'nzăuat în pietre scumpe, pe-al său cal ca de zăpadă, —
Insuși soarele, din mersu-i s'a oprit atunci să'l vadă...

Coborând cu fiecare cal, și răspândind fiori,
Petrișor își roti sborul pe de-asupra de trei ori,
Și văzură toți pe urmă, cum de jos, din a lor față,
Caii, nechezând sălbatec, se topiră ca o ceață!...

Ca'mpietriși de ce văzuse, cei din naltul foișor,
Nu'și mai puteau lua ochii de la mândrul Petrișor,
Și'ntre toți, cea mai robită de viteazul cu-așa zale,
Luminița, — ca pierdută de iubire va-să-zică, —
Ascultându'și inimioara, sta la pieptul mării sale,
Ca un pul de rândunică...

Când veni'ntre ei voinicul, iată, fără preț tezaur:
Pune'n fața Luminiții, grele, merele de aur,

Și'n genunchi căzând, i-a zis
Celeia cu ochi albaștri par'că de miosofis:
— Pentru tine sunt, Domniță!... Le-am adus din slăvi senine!..
Dar, mai aur decât ele, îți dau inima din mine...

Atunci zis-a Impăratul, ca'mbătat de fericire:
— Vrednic ești ca să-i fii mire...

Și-a grăit, cu rouă'n gene, și mărita-Impărăteasă:
— Vrednic ești s'o ai mireasă...

Și-au pecetluit logodna, — pân'la nunta cea mai mare, —
Cu-o'ntreită'mbrățișare;
Și ziceau atunci Curtenii, prinși de bucurie rară,
Că „S'au logodit Crai-Soare cu Crăiasa-Primăvară“
Și, grăind așa cuvinte,
Avea fiecare'n gene câte-o lacrimă fierbinte...

Apoi au purces în grabă zeci de crainici să dea roată
Și să ducă vestea'n lume, ca să afle lumea toată,
C'o să'nceapă nuntă mare sub cât cer stă adăpost,
Cum, de când e lume lume, așa nuntă n'a mai fost...

De la marginile lumii au venit atunci cu-alai,
Pentru nunta Luminiții: Impărați, și Prinți, și Crai,
In rădvane mari de aur, în carâte și pe cai, —
S'adunau cu miile
Toate-Impărățiile:
Feți-Frumoși, Domnițe dalbe, și Curteni Impărătești, —
Toți împodobiți în aur ca nuntașii din povești...

Și palatul Luminiții, — sub ai dragostei fiori, —
Era tot acum un cântec și-un întreg potop de fiori:
S'adunase'n el anume
Toate florile din lume,
Par'că: fericirii strai —
Fiindcă nunta fără seamăn, era'n mijlocul lui Mai...
Firea'ntreagă lua parte la nemaivăzuta nuntă, —
De la codrii'n cărunție, pân'la iarba cea mărunță:
Cântau păsările toate
Și prin crânguri, și pe lunci,
Cum nu mai cântară poate
Niciodată ca atunci!...
Și'n întreaga-Impărăție
Curgea vin din poloboace, —
Natul tot în veselie
Stând să cânte și să joace...

Dar la masa-Impărătească — cea mai lungă dintre mese —
Cu-Impărați din lumea'ntreagă și cu mari Impărătese, —

Când, voioși, cu frunzi senine,
Impărații stau să'nchine, —
Iată că, de lângă Mire, —
Cu ochi plini de fericire,
Prinde grai o bătrânică, având părul ca de crini:
Era biata Cătălina, cea cu grijă de găini, —
Mama Mirelui, pe care, — sunt dator ca să v'o spui, —
Petrișor o așezase cu mult drag la dreapta lui...

S'a făcut atunci tăcere cum o fi doar numa'n rai, —
Și-a nceput-grăi bătrâna, cu dulceață multă'n grai:

— Înălțate Impărate-Tată-Socru, și-Impărați,
Câți la nunta Luminiții sunteți astăzi adunați;
Prea-Mărite-Impărătese,
Flori ale acestei mese, —
Vă voi spune azi o taină ce pe suflet îmi sta greu
Și pe care n'o mai știe decât Sfântul Dumnezeu:

Un pătrar de veac e astăzi, de când, într'o mândră Țară,
Fui și eu Impărăteasă și-am purfat Coroană rară!...
Fericiri nemăsurate
Am sorbit atunci și eu, —
Cu iubire mie date
De-Impăratul, soful meu...
Dintre toate însă una mi-a rămas cea mai de seamă:
Când am înțeles că Cerul mi-a dat har și fi-voi mamă...
Așteptam ca și nebună
Ceasul negrăit de sfânt...
Parcă mii și mii de veacuri era fiecare lună
Ce mă despărțea de marea fericire pe pământ!...
Pruncul ce-așteptam să vină
Cum nimic n'am vrut în viață, —
Soare mângâios să'mi umple tot adâncul de lumină, —
Nu era decât viteazul cel ce — Mire — stă de față...

Pe când astfel numărate trăiam zilele'n socoate,
Mi-a venit o zi halnă, — cea mai neagră dintre toate:
Trei balauri, negri-foarte,
Cu oști mari de-a lung și latul,
Țara ne-au lovit de moarte,
Și pierdut-am pe-Impăratul...
Cotropită-Impărăția de balaurii cei trei,
Țara fericirii mele împărțit-au între ei,

Iar eu, frântă de'ntristare,
Și cu pruncul ne născut,
Alungată'n lumea mare,
Urmele mi-le-am pierdut...
M'a chemat la ea *durerea*, numa'n lacrimi să mă culce,
Și-am uitat că m'avu soață Impăratul Vorbă-Dulce...
Iar vrăjmașilor, de nume dacă vreți a le-auzi, —
Galben-Impărat e unul... Negură, și El-Ghazi,
Ale căror inimi negre, — ajutat de Dumnezeu, —
De curând, cu spada-i lată, le-a dat morții Fătul meu...

Sfârșind fosta-Impărăteasă povestirea ei cu dor,
Multe lacrimi picurară de pe geana tuturor,
Și-au venit îndată, sute, —
Și plângând, și vesele, —
Pe bătrână s'o sărute
Toate-Impărătesele!...

Și-au pornit pe urmă cheful, cu năstrape mari de vin,
Și jucau toți Impărații, și tot natul bea din plin;
Horile săltau pe dealuri, pe toate vâlcelele, —
Suind chiotele'n slavă, de-auzeau și stelele!...
Șapte săptămâni jucară,
Din hotară în hotară,
Cât era de fără margini a lui tata-Socru Țară, —
Căci acum, prin biruință, nuntă mândră, să te ții, —
Petrișor era Stăpânul celor patru-Impărății:
Una, zestrea Luminiții cea cu glas de ciocârlie,
Trei, scăpate din robie, —
Strămoșească răzășie...

Mii de ani n'a fost uitată nunta ceia cu-așa rost,
Cum de când e lumea lume, altă nuntă n'a mai fost...
Și-atât vin, la altă nuntă, — de când struguri face vița, —
Nu s'a mai băut, băete,
Din ulcele, cu-așa sete,
Ca la nunta ce făcut-au Petrișor cu Luminița...

Și-un scatiu ce-a fost pe-acolo, văzând cele de mai sus,
A venit cântând la mine și povestea mi-a fost spus,
Pentru ca și eu acum s'o spun vouă tuturor,
Da-v'ar Cerul biruință cum i-a dat lui Petrișor!

TIP. - LUPTA - N. STROILA

VERIFICAT
2007

Prețul 80 Lei